

Sygn. akt IV Cz 362/13

POSTANOWIENIE

Dnia 26 czerwca 2013 r. .

Sąd Okręgowy w Słupsku Wydział IV Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym

Przewodniczący: SSO Mariola Watemborska

Sędziowie: SO Jolanta Deniziuk

SO Dorota Curzydło (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 26 czerwca 2013 r. na posiedzeniu niejawnym

sprawy ze skargi dłużnika C. M. na czynności Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Słupsku Andrzeja Śniegockiego w Słupsku podjętą w sprawie Kms 16/13

z udziałem wierzyciela Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Słupsku

na skutek zażalenia dłużnika na postanowienie Sądu Rejonowego w Słupsku z dnia 24 kwietnia 2013 r. sygn. akt IX Co 1301/13

p o s t a n a w i a :

zmienić zaskarżone postanowienie w punkcie 2 (drugim) w ten sposób, że zmienić postanowienie Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Słupsku Andrzeja Śniegockiego podjętą w sprawie Kms 16/13 w dniu 22 marca 2013 r. w ten sposób, że kosztami postępowania egzekucyjnego w wysokości 321,42 (trzysta dwadzieścia jeden 42/100) złotych obciążyć wierzyciela Skarb Państwa - Sąd Rejonowy w Słupsku

Sygn. akt IV Cz 362/13

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 24 kwietnia 2013 r. Sąd Rejonowy w Słupsku oddalił skargę dłużnika C. M. na postanowienie Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Słupsku Andrzeja Śniegockiego wydane w sprawie Kms 16/13 w dniu 22 marca 2013 r. w przedmiocie kosztów egzekucji.

Uzasadniając swoje rozstrzygnięcie wskazał Sąd pierwszej instancji iż ustalił, że Skarb Państwa - Sąd Rejonowy w Słupsku złożył w dniu 21 lutego 2013 r. wniosek do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Słupsku Andrzeja Śniegockiego wnosząc o wyegzekwowanie od dłużnika C. M. grzywny w wysokości 100 zł i 130 zł kosztów sądowych na podstawie tytułu wykonawczego zaopatrzonego w klauzule wykonalności wyroku Sądu Rejonowego w Słupsku z dnia 8 października 2012 r. sygn. XIV W 2735/12. Ustalił, że w dniu 12 marca 2013 r. C. M. odebrał osobiście zawiadomienie o wszczęciu egzekucji i wezwanie do zapłaty należności. W dniu 22 marca 2013 r. wierzyciel poinformował komornika, iż dłużnik dokonał mu bezpośrednio wpłaty 230 zł i złożył wniosek o umorzenie postępowania egzekucyjnego oraz obciążenie dłużnika kosztami tego postępowania. Postanowieniem z dnia 22 marca 2013 r. Komornik umorzył postępowanie egzekucyjne i ustalił koszty tego postępowania na łączną kwotę 321,42 zł.

W oparciu o powyższe zważył Sąd Rejonowy, że analiza akt postępowania egzekucyjnego wskazuje, że zapłata przez dłużnika należności objętych tytułem wykonawczym bezpośrednio wierzycielowi nastąpiła po zawiadomieniu dłużnika o wszczęciu postępowania. Powołując się na art. 49 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. o komornikach

sądowych i egzekucji wskazał, że w przypadku umorzenia postępowania egzekucyjnego na wniosek wierzyciela na podstawie art. 823 pkt 1 k.p.c., bez względu na przyczynę złożenia takiego wniosku przez wierzyciela, komornikowi przysługuje opłata stosunkowa, ale nie w wysokości 15 % wartości wyegzekwowanego świadczenia, a 5 % wartości świadczenia pozostałego do wyegzekwowania. Sąd pierwszej instancji zbadawszy prawidłowość ustalenia wysokości nie znalazł podstaw, by ją zakwestionować. Odnosząc się do zarzutu niecelowego prowadzenia postępowania egzekucyjnego wskazał, że z informacji uzyskanej z Sekcji Windykacji Należności Sądowych wynika, że wniosek dłużnika o rozłożenie grzywny i kosztów sądowych na raty został pozostawiony bez rozpoznania bowiem dłużnik nie uzupełnił w terminie jego braków czego konsekwencją było wszczęcie postępowania egzekucyjnego wobec dłużnika, który nie spełnił ciężącego na nim obowiązku zapłaty dobrowolnie. W ocenie Sądu analiza akt egzekucyjnych Kms 16/13 prowadzi do wniosku, że Komornik w prawidłowy sposób ustalił koszty egzekucji i zasadnie obciążył nimi dłużnika.

Z postanowieniem nie zgodził się dłużnik, który zaskarżył je w całości. Zarzucił, że Sąd błędnie ustalił, że nie spełnił dobrowolnie swojego obowiązku. Wskazał, że nie wiedział o wszczęciu przeciwko niemu egzekucji bo sąd nie poinformował go, że jego wniosek o rozłożenie na raty nie został rozpoznany. Zarzucił, że o jego dobrej woli świadczy fakt natychmiastowej wpłaty należności po tym jak dowiedział się o wszczęciu egzekucji.

Rozwijając zarzutu w piśmie z dnia 7 czerwca 2013 roku wskazał, że Sąd Okręgowy w Słupsku VI Wydział Odwoławczy postanowieniem dnia 7 czerwca 2013 roku sygn. akt VIS 6/13 uznał jego racje również w związku z toczącym się postępowaniem egzekucyjnym, stwierdzając zbędność egzekucji komorniczej. W konkluzji wniósł o zmianę lub uchYLENIE zaskarżonego postanowienia.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Zażalenie zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 770 k.p.c., dłużnik powinien zwrócić wierzycielowi koszty niezbędne do celowego przeprowadzenia egzekucji. Koszty ściąga się wraz z egzekwowanym roszczeniem. Koszt egzekucji ustala postanowieniem komornik, jeżeli przeprowadzenie egzekucji należy do niego. Na postanowienie sądu przysługuje zażalenie stronom oraz komornikowi.

W doktrynie podkreśla się, że w treści art. 770 k.p.c. wyrażono zasadę odpowiedzialności dłużnika za koszty egzekucji połączoną z zasadą kosztów celowych. Zakłada ona, że pozostający w zwłoce ze spełnieniem świadczenia dłużnik, jest odpowiedzialny za wszczęcie egzekucji i powinien ponieść związane z nią koszty. Wierzyciel zaś ponosi koszty egzekucji tylko wyjątkowo, np. wówczas gdy sąd oddała złożoną przez niego skargę na czynności komornika albo, gdy oddała wniosek o nadanie klauzuli wykonalności. Zasada kosztów celowych oznacza natomiast, że dłużnik ponosi koszty egzekucji, ale tylko w zakresie kosztów, które są zarazem niezbędne i celowe, a zatem wprost zmierzają do wyegzekwowania konkretnego świadczenia

Skoro dłużnik obowiązany jest ponieść koszty egzekucji, ale wyłącznie te, które są niezbędne dla jej celowego przeprowadzenia, to nie powinien być obciążany kosztami, które np. wynikają z niesumiennego postępowania wierzyciela. W doktrynie i orzecznictwie można zauważyć wyraźną tendencję do piętnowania sytuacji, w których samo wszczęcie egzekucji jest ewidentnie zbędne dla skutecznego zaspokojenia wierzyciela (Komentarz aktualizowany do art. 770 Kodeksu postępowania cywilnego. O. Marcewicz – za pośrednictwem Systemu Informacji Prawnej LexOmega).

W kwestii zasadności obciążania dłużnika kosztami niezawinionej egzekucji wypowiedział się również Sąd Najwyższy (uchwała 7 sędziów z 27 listopada 1986 r., sygn. akt III CZP 40/86 – za pośrednictwem Systemu Informacji Prawnej LexOmega) stwierdzając, iż sąd, który w odróżnieniu od komornika, może dokonać oceny w zakresie celowości wszczęcia postępowania egzekucyjnego, jeśli uzna, że dłużnik nie dał powodu do przymusowego egzekwowania świadczenia, zmieni postanowienie komornika i obciąży kosztami wierzyciela”.

W rozpoznawanej sprawie, w której przedmiotem egzekucji były należności sądowe stwierdzone prawomocnym wyrokiem z dnia 8 października 2012 r. XIV W 2735/12, dłużnik C. M. złożył wniosek o rozłożenie na raty grzywny oraz kosztów postępowania. Do dnia 7 czerwca 2013 r. (vide akta VI S 6/13 Sądu Okręgowego w Słupsku) wniosek ten nie został rozpoznany, nie może bowiem za takie rozpoznanie zostać uznane faktyczne pozostawienie go bez rozpoznania nie poprzedzone orzeczeniem Sądu w tym przedmiocie. Podstawą rozstrzygnięcia Sądu (w sytuacji jaka miała miejsce w rozpoznawanej sprawie) powinien być art. 19§3 k.k.w. – zwrócił na to uwagę Sąd Okręgowy w Słupsku rozpoznając skargę C. M. na przewlekłość postępowania (VI S 6/13). C. M. domagając się rozłożenia na raty grzywny oraz kosztów postępowania uzasadnił żądanie w stopniu umożliwiającym jego rozpoznanie ale nie załączył dokumentów i nie uczynił tego po wezwaniu. Jednak pozostawienie wniosku bez rozpoznania jest fakultatywne a wymaganą formą rozstrzygnięcia w trybie art. 19§3 k.k.w. jest postanowienie Sądu, które wprawdzie nie podlega zaskarżeniu, ale o jego treści należy zawiadomić strony (art. 100§2 k.p.k. w zw. z art. 1§2 k.k.w.), co umożliwia stronie stosowną reakcję - dostarczenie żądanych dokumentów lub uiszczenie należności bez wszczynania egzekucji komorniczej.

W ocenie Sądu Okręgowego w sytuacji, w której wszczęcie postępowania egzekucyjnego nastąpiło przed rozpoznaniem wniosku dłużnika o rozłożenie należności na raty, koszty związane z prowadzeniem egzekucji należy uznać za niecelowe a ciężar ich poniesienia powinien spocząć na wierzycielu, który zainicjował wszczęcie postępowania egzekucyjnego w przedmiotowej sprawie.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy, na zasadzie art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. oraz na mocy art. 108 § 1 k.p.c. i art. 98 § 1 k.p.c. przy zastosowaniu art. 13 § 2 k.p.c. orzekł, jak w sentencji.